

Verslag

Gezamenlijke vergadering

Commissie Bestuur, Middelen en Waterketen
Commissie Water en Wegen

Aanwezig

mw. E. Koning-Bruijn (voorzitter deel 1), dhr. F.T.S. van der Laan (voorzitter deel 2), dhr. L. Kohsiek (dijkgraaf), mw. S. Borgers (portefeuillehouder, WN), mw. K. Hartog (portefeuillehouder, GW&L), mw. Ir. M.A. Leijen (portefeuillehouder, PvdA), dhr. R. Veenman (portefeuillehouder, GW&L), dhr. J.H. Avis (Actief voor Water), dhr. T. Breedijk (GW&L), mw. P. Brouwer-Stam (GW&L), dhr. L.H.M. Dickhoff, (GW&L), dhr. T. Hertogh (Bedrijven), dhr. F. Hoekstra (Natuurterreinen), dhr. H. Komproe (CDA), dhr. A.M. Langeveld (VVD), dhr. A. Lap (GW&L), dhr. B. Mintjes (Bedrijven), mw. P. van Ollefen (CDA), dhr. P. Oudega (PvdA), mw. P.A. de Ridder-Boon (Natuurterreinen), dhr. J.D. Rooker (Ongebouwd), mw. E. van Roijen (GW&L), dhr. S. Ruiter (Ongebouwd), dhr. F. Sanders (AWP), dhr. C. Schipper (Natuurlijk BBW), dhr. R. van Schoorl (Natuurlijk BBW), dhr. J.H. Swaag (VVD), mw. E.M. Tannehill (WN), dhr. P. Vonk (AWP), dhr. R.C.P.E. Wiese (categorie Bedrijven), dhr. L. Zaal (WN)

Tevens aanwezig

mw. R.M. Lubbers (Notuleerservice Nederland)

Afwezig

Dhr. F.J.A. Frowijn CDA), dhr. G.J.M. Meuwese (Actief voor Water), dhr. L. Schagen (AWP), dhr. Ir. C.J.M. Stam (PvdA), dhr. C. Streefkerk (VVD)

Kopie aan
CHI

Van
Jouke Smid

Registratienummer
22.0937445

Datum vergadering
02 november 2022

1. Opening en mededelingen

De voorzitter, mevrouw Koning-Bruijn, opent de gezamenlijke commissievergadering en heet iedereen welkom. Het belangrijkste onderwerp is de begroting 2023. Vanwege de overvolle agenda in december is besloten een aantal onderwerpen al tijdens de vergadering van 2 november te behandelen.

Het tweede deel van de vergadering zal worden voorgezeten door de heer Van der Laan. De voorzitter verzoekt de commissieleden om hun inbreng te beperken tot bestuurlijke kwesties en kort én bondig te zijn. Mevrouw Koning-Bruijn roept ook de portefeuillehouders op om hun reacties beknopt te houden.

Afmeldingen: de heer Schagen wordt vervangen door de heer Vonk, de heer Frowijn door de heer Komproe. Verder zijn afwezig de heren Meuwese, Stam en Streefkerk. Mevrouw Van Ollefen en de heer Sanders zijn iets verlaat.

- De dijkgraaf feliciteert HHNK en het algemeen bestuur met de komst van de nieuwe dijkgraaf per 1 februari 2023 en zegt blij te zijn met de unanieme voordracht.

Hoogheemraadschap
Hollands Noorderkwartier
Postbus 250, 1700 AG Heerhugowaard
Stationsplein 136,
1703 WC Heerhugowaard

T 072-582 8282
F 072-582 7010
info@hhnk.nl
www.hhnk.nl

Datum
02 november 2022, Gezamenlijke
Commissies BMW en W&W

De volgende CHI-vergadering is overvol - mede gezien het eind van de verkiezingsperiode - vandaar dat is besloten om deze vergadering te starten om 18.00 uur.

2. Vaststellen van de agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

Vertegenwoordigende rol

3. Gelegenheid tot inspreken

Er hebben zich geen sprekers gemeld.

4. Mondelinge vragen

De voorzitter: Er zijn door het CDA mondelinge vragen aangekondigd die grotendeels betrekking hebben op de begroting. De fractie stemt ermee in dat deze bij de behandeling worden betrokken.

- De heer Vonk (AWP) heeft een (onaangekondigde) mondelinge vraag. Meerdere malen is het peilbesluit in De Purmer met betrekking tot de heer De Boer in de commissie besproken. De afwikkeling vergt uitermate veel tijd en de AWP vraagt of deze inwoner voor de eerstvolgende CHI-vergadering de gevraagde duidelijkheid kan worden verschaft. Zo niet, het peilbesluit te handhaven. Als dit niet lukt, dan overweegt de fractie in het volgende CHI een motie hierover in te dienen.
- Portefeuillehouder Schenk (Ongebouwd) heeft het CHI toegezegd om de casus wederom inhoudelijk te bekijken. Dat houdt in dat ook duidelijkheid moet worden verschaft over consequenties voor de omgeving. Aanvullend onderzoek loopt en de uitkomst wordt in de loop van november verwacht dus is het aannemelijk dat de volgende vergadering een voorstel voorligt maar de portefeuillehouder kan geen garantie geven. Terzijde: de vertraging is wel veroorzaakt door het verzoek van het algemeen bestuur om de casus nog eens tegen het licht te houden.

Kaderstellende rol

5. Begroting 2023 (22.0679104)

De voorzitter wijst erop dat het algemeen bestuur vooraf ruimschoots de gelegenheid heeft gekregen om technische/verhelderende vragen voor te leggen. Vragen die vóór 28 oktober werden ingediend zijn beantwoord. Latere vragen worden alsnog zo snel mogelijk beantwoord.

- Portefeuillehouder Borgers (WN) geeft uitleg bij de presentatie: 'Het is zeker dat het onzeker is'. Volgens het CBS is de inflatie inmiddels met 1% gedaald en bedraagt deze nu 16%. De rente gaat met 0,75% stijgen, de waarde van huizen zullen dalen net als de koopkracht, de staatsschuld loopt op, de energiemarkt staat onder druk, er ontstaan voorraden, faillissementen blijven uit, het vertrouwen in de overheid daalt, er is een overschot aan vacatures en onvoldoende aanbod van arbeidskrachten en bouwprojecten zullen na de recente uitspraak van de Raad van State stilvallen. Ondanks al deze zorgelijke factoren, kan deze periode als waterschap ook worden gezien als een transitie. HHNK zal zijn taken zorgvuldig blijven uitvoeren, zich opstellen als zorgzame/betrouwbare overheid, investeren in kansen die passen bij het waterschap en uiteindelijk renderen en een aantrekkelijke partner/werkgever blijven. In de op deze uitgangspunten gebaseerde begroting, zal de belastingstijging meebewegen met de inflatie (er wordt vastgehouden aan 6,4%, zoals bepaald voor de zomer 2022). De reserves zijn aangewend, beheersmaatregelen zijn ingezet ten behoeve van het aangepaste risicomanagement met een incidentele vrijval tot gevolg. Er wordt ingezet op renderende bronnen ten behoeve van de inkomsten en er wordt in personeel geïnvesteerd. De portefeuillehouder is nog steeds zeer content met de tegen een rente van 0% afgesloten lening ad €651 miljoen. Het bestuur zal het CHI actief informeren mochten bijstelling wenselijk zijn. Indien noodzakelijk, zal er een begrotingswijziging worden ingediend. Bij het MJP van 2023 kunnen mogelijke aanpassingen worden voorgesteld. De Klankbord Audit & Risk informeerde naar stuurruimte voor eventueel andere keuzes. Dat is -aldus de portefeuillehouder- aan het algemeen bestuur dat zou kunnen voorstellen om de belastingen meer te laten stijgen; af te wijken van de keuzewijzer (medio 2022 werd gekozen voor de basis- en de plusvariant) of het inzetten van andersoortige reserves. Het

Datum
02 november 2022, Gezamenlijke
Commissies BMW en W&W

college vindt evenwel dat er een uitgebalanceerd voorstel voorligt. Het bestaande kwijscheldingsbeleid wordt verruimd nu het is toegestaan om uit te gaan van een hogere vermogensnorm (het voorstel hiervoor volgt spoedig).

In het MJP is gekozen voor de basis-plusvariant (inclusief VDK-3, IBP, KING en Omgevingswet) en deze zijn ook in de begroting verwerkt in het besef dat er veel onzekerheden spelen (energietekort; hoge prijzen en inflatie en personeelstekorten). Er is vastgehouden aan de in juni gemaakte afspraken over de inflatie hoewel deze momenteel aanzienlijk hoger ligt. Afbouw van het HWBP en wegenoverdracht vergt aanpassingen van het personeelsbestand en de noodzaak om strategischer te kijken naar in-, door- en uitstroom. Door vertraging in de aanbesteding van de verhardingsbestekken zijn kosten doorgeschoven en vertraging van cofinanciering leidt tot een latere openstelling van het Landbouwportaal. Uitgaven voor ruimtelijke adaptatie worden doorgeschoven. Er ligt een toezegging voor een dividenduitkering NWB. De portefeuillehouder verwacht op basis van een klein positief resultaat over 2022 en een mogelijke compensatie van het Rijk voor de meerkosten energie, een klein plusje op de jaarrekening 2023.

Dia 5 toont de enorme stijging van de energiekosten. Het grootste effect daarvan slaat neer in 2022. Er is rekening gehouden met directe kosten (afschrijving rente en voorzieningen van 1½ %). De huidige en nieuwe contracten vallen duurder uit dan voorzien. Zie de concernrapportage. Bij deze begroting wordt de structurele inflatie 2022 niet goedge maakt maar tussentijdse bijstellingen via een begrotingswijziging blijft denkbaar. De volledige doorrekening wordt bij het MJP in 2023 aangeboden. Uiteraard dal de portefeuillehouder het CHI actief informeren mochten zich voor de begroting relevante ontwikkelingen voordoen.

De inflatiecijfers van begin 2022: het MJP van vorig jaar is enigszins bijgesteld. Het samengesteld percentage, doorgerekend naar goederen en diensten (de optelsom van loon-, prijs- en energiekosten) komt uit op 4,3%. De loonsomstijging 2022 bedraagt 6,4%. Het is denkbaar dat de lopende cao-onderhandelingen van invloed zijn op het volgende MJP (gedacht wordt aan incidentele consequenties). Als rekening wordt gehouden met een inflatie van 11,2% dan levert dit een samengestelde inflatie op van 5,0%. Hiermee is vanwege de aanhoudende fluctuaties bewust niet gerekend.

Het college heeft gekozen voor de volgende overwegingen: de burgers ontzien; rekening houden met een volatiele omgeving; nuchter blijven; spaarzaam en sober zijn met uitgaven maar wel door.

De prijzen voor gas en elektriciteit zijn exorbitant gestegen. HHNK heeft alle prijzen voor 2022 en 2023 inmiddels vastgeklit bij Vattenfall. De teruglevering is afhankelijk van de dagtarieven en is ingeschat.

De slibdrooginstallatie kan met minder gas toe. Er wordt voldaan aan het verzoek van het Rijk om 15% minder gas te gebruiken. Ten opzichte van het MJP is HHNK €5,8 miljoen duurder uit. Daartegenover staat de incidentele dekking van vrijval van het weerstandsvermogen en dividend, en zal de slibdrooginstallatie uiteindelijk worden gesloten met een enorme afname van gasgebruik tot gevolg.

Strategisch Personeelsplan:

Door diverse ontwikkelingen (complexiteit bestaande taken; uitvoeren nieuwe wettelijke; grotere deelname van HHNK bij werkzaamheden van ketenpartners; uitstroom van personeel e.d.) is het huidige personeelsbestand onder de loep genomen en zijn aanpassingen noodzakelijk gebleken. Anticiperend op een nieuw Strategisch Personeelsplan is een contourennota opgesteld. In de begroting zullen nieuwe/bestaande functies worden vermeld. De dekking wordt gezocht in renderende kansen en taakreserves.

HHNK moet zich redden met de belastinginkomsten. Om inwoners niet te confronteren met substantieel stijgende tarieven is het college 'gaan omdenken' en is gekeken naar zichzelf terugverdienende kansen waarover gesprekken lopen met gemeenten. Het voorstel Groen Gas wordt bij de begroting aangeboden.

Kosten

Naast de stijgende energie, vertoont wegenonderhoud een tegenvaller van €1,8 miljoen. En de wegverharding een extra kostenpost van €2 ½ miljoen. Het Landbouwportaal schuift door (€1,2 miljoen), net als de ruimtelijke adaptatie (€0,3 miljoen), CONO-kosten afhaak en slibverwerking energie- en chemicaliën (€0,6 miljoen) en kosten Strategisch Personeelsplan €1 miljoen.

Datum
02 november 2022, Gezamenlijke
Commissies BMW en W&W

Er staan tegenover reserves belastingopbrengsten, CONO, renderende kansen en dividend om de meerkosten ad €12,6 miljoen te kunnen voldoen.

Draagvlak

Voor 16 november 2022 wordt een nieuwe WOZ-waardering aangereikt. Als de waarden stijgen, zal naar beneden worden bijgesteld. Uitgangspunt blijft: niet meer heffen dan noodzakelijk.

De driehoek

Zie dia 13. Linksonder staan de belastingopbrengsten. De 6,7% is niet wat HHNK heft, maar deze 6,7% is inclusief CONO. De effecten (€ 284,5 miljoen) betreffen de inkomsten én werkzaamheden.

De voorzitter geeft vervolgens de begroting in bespreking voor de eerste termijn.

- De heer Lap (GW&L) heeft nog een aanvullende vraag over het slibgranulaat dat afgezet wordt aan de HVC. De fractie vraagt zich af of dit - in die gevallen waarin het niet kan worden afgezet - nat kan worden gestort in plaats van droog omdat drogen in dat geval zinloos is. Nitraatrichtlijn: vanaf 1 januari zouden er bufferzones langs de wateren worden ingericht maar hierover bestaat grote onzekerheid bij de grondgebruikers. Het is duidelijk dat dit dossier niet volledig bij HHNK is, maar GW&L vraagt om de ingangsdatum gezien de onzekerheid een jaar te verschuiven. Grondbeleid HHNK: dit moet voor 1 januari 2023 worden vastgesteld maar in de beantwoording van technische vragen staat dat dit februari wordt. Vraag: maar wel onder het zittende bestuur?

De heer Oudega (PvdA) heeft een vraag over de getoonde driehoek. Hij citeert de portefeuillehouder en vraagt wat mevrouw Borgers bedoelde met haar uitspraak over CONO.

Portefeuillehouder Borgers (WN) corrigeert: het is wel wat er door HHNK wordt geheven maar verrekening met CONO volgt op een later moment.

De heer Oudega (PvdA) dankt de portefeuillehouder voor deze verduidelijking. Hij heeft - inmiddels 74 jaar - nog nooit zo'n hoge inflatie meegemaakt. Het CBS heeft ook al aangekondigd de gebruikelijke berekeningsmethodiek te gaan aanpassen. In de loop van 2022 heeft het CHI in het MJP het te voeren beleid in 2023 vastgelegd en de PvdA wil hieraan vasthouden. D&H wil de tarieven zoveel mogelijk ontzien en is voornemens om de (grotendeels incidentele) tegenvallers op te vangen met incidentele middelen en heeft eigenlijk 'het randje' opgezocht. De algemene reserves zijn vrijwel uitgeput, de bestemmingsreserves (watersysteemheffing en zuiveringsheffing) zijn gebruikt en er wordt ingezet op de verwachte opbrengsten van acties. Er worden forse personeelsuitbreidingen aangekondigd waarvan alleen de kosten voor 2023 in de begroting 2023 zijn verwerkt (de rest volgt daarna). De PvdA is beducht voor eventuele grote onvoorziene tegenvallers. De portefeuillehouder heeft toegezegd dat er bij extra problemen een begrotingswijziging wordt ingediend. De enige mogelijkheden zijn: de inkomsten verhogen, de uitgaven verlagen dan wel de reserves aanspreken. Maar de fractie vindt dit geen reële opties. Graag een reactie van de portefeuillehouder. Voorts de vraag: is al verkend wat het beleid 2022 betekent voor 2023 onder diverse voorwaarden (uitgewerkt in scenario's). Grote sprongen in de tarieven dienen te worden voorkomen. Door de wat kunstmatige beperkte stijging, bestaat de kans dat er later extra verhogingen moeten plaatsvinden. En: is overwogen om bewust extra ruimte in te bouwen in deze begroting om de geschetste situatie te voorkomen? Een verdere verhoging van de tarieven zou gecompenseerd kunnen worden door de kwijtscheldingsregeling verder te verruimen.

Strategisch Personeelsplan: het is jammer dat dit nog niet gereed is. Wanneer wordt dit verwacht? Er wordt extra personeel aangetrokken/aangekondigd en de fractie vraagt om een helder overzicht. In deze begroting wordt niet toegelicht hoe de formatie 2023 eruit ziet. Anderzijds worden plussen genoemd: het wegenonderhoud wordt afgestoten, is verwezen naar het HWBP en de sluiting van de SDI. In deze begroting zijn al 7fte extra (onderdeel van de 15½) voor inkoop en aanbesteding opgenomen. Momenteel verwacht de PvdA dat en momenteel 10 fte hiermee bezig zijn (totaal 17) dus 1 op 50. Een forse toename van 70%. Heeft de portefeuillehouder toegewerkt naar de ratio of is vergeleken met andere

Datum
02 november 2022, Gezamenlijke
Commissies BMW en W&W

waterschappen? De vergelijking met gemeenten en Rijkswaterstaat gaat niet op gezien de andere taken.

De fractie is blij met het voorstel om de vermogensgrens bij kwijschelding te verhogen en het aangekondigde plan voor inclusiviteit/diversiteit maar roept D&H op om zich te blijven inspannen voor participatiebanen/plekken voor stagiaires.

De voorzitter hoopt dat de overige fracties hun bijdrage beknopter kunnen houden.

De heer Langeveld (VVD) is vol waardering voor deze begroting gezien deze onzekere tijd die bij de directeur van DNB zelfs de woorden 'oorlogseconomie' ontlokte. Het waterschap staat er desondanks overwegend goed voor en het is goed dat wordt bekeken hoe teleurstellingen kunnen worden opgevangen. Tips om anders met de financiële middelen om te gaan: de VVD oppert om het aanbestedingsbeleid een aantal schijven te verwijderen zodat dit minder tijd en personele inzet vergt. Mogelijk kunnen clusters ook meer autonoom gaan werken (meer zelfbestuur met betrekking tot eigen gebied zonder dat over alles moet worden teruggekoppeld). Mogelijk kan er worden ingezet op het aantrekken van externe gelden/subsidiejagers. De VVD vermoedt dat op dit terrein wel eens kansen worden misgelopen.

De heer Zaal (WN) dankt de organisatie voor deze begroting waarmee HHNK -ondanks de onzekere tijden- vooruit kan in 2023. De vele door WN vooraf gestelde technische vragen zijn naar tevredenheid beantwoord. Er wordt fors ingeteerd op de reserves. Begrijpelijk, want deze zijn aangelegd voor onzekere tijden maar ook zorgelijk. In de begroting staat dat vanwege de aanstaande sluiting van de slibdrooginstallatie, hogere energiekosten incidenteel gedekt kunnen worden uit deze reserves. Maar sluiting naar verwachting 31 december 2024. Hoe wordt geanticipeerd op de sluitingsdatum van de slibdrooginstallatie? Met nog meer onttrekkingen uit de reserves? Het is positief dat op de slibdrooginstallatie 15% gasreductie haalbaar is maar waarom is pas onderzocht na het verzoek van EU en Rijk en niet eerder? D&H zegt dat 15% gasreductie mogelijk is op basis van praktijktesten. Kan worden onderzocht of een hogere reductie -en dus hogere besparingen- haalbaar zijn? Landbouwportaal: de huidige subsidieregeling wordt afgerond en een doorontwikkeling voor 2024 wordt sinds de zomer 2022 onderzocht. Met de provincie wordt overlegd over de ontwikkeling van nieuwe thema's en het algemeen bestuur wordt hierover in 2023 geïnformeerd. Hoe kan het CHI vooraf hierbij worden betrokken? WN heeft al eerder gepleit voor een brede invulling van het Landbouwportaal (omvorming naar Waterportaal). Veenweiden: er is door het algemeen bestuur een handelingskader vastgesteld met uitleg over de eigen rol van HHNK (aanjager en kennisleverancier). De provincie heeft de regionale veenweidestrategie besproken. De beantwoording van de technische vragen was algemeen, maar WN wil weten wat HHNK zelf doet vanuit het handelingskader met betrekking tot extra acties.

Mevrouw Van Ollefen (CDA) sluit zich aan bij de kanttekeningen over de onzekere tijden, de zorg ten aanzien van de reserves die in de min zullen komen te staan (vooralsnog). Het CDA heeft geen schriftelijke vragen over de begroting ingediend maar de fractie heeft er wel een paar. Pagina 16: de waterlopen kunnen als natuurverbinding worden gebruikt. Is dit een formele aanwijzing of slechts een door HHNK gehanteerd stempeltje op het formeel inplakken als verbindingzones (geen NNN-verbindingzones)? Landbouwportaal: het CDA is voorstander van dit portaal maar dringt aan op een evaluatie (hoe gebruikt, door wie, heeft het een positieve invloed op de KRW?) Pagina 39/verlegging persleiding Uitgeest/Heemskerk: het CDA heeft vernomen dat het tracé meer dan €1 miljard gaat kosten, dat het Rijk daaraan niet gaat bijdragen maar dat de regio zelf de middelen moet vinden. Mogelijk heeft dit project invloed op de bezuinigingen. Vaarwegbeheer pagina 44: er wordt -tot genoegen van het CDA- gewerkt aan een nieuwe overeenkomst met de provincie die aan het CHI ter kennisname zal worden voorgelegd. Misschien zijn er gelden binnen te halen om de HHNK-kosten voor dit onderhoud te dekken. Pagina 46: crisisbeheersing. Tijdens de wateroverlast van 2021 ging het nodige mis, vandaar dat het CDA extra alert is. Net als WN vindt het CDA het bijzonder dat de draaiboeken nog niet op orde zijn. Welke acties zijn er inmiddels in gang gezet (los van het werken aan de leerpunten en de start van het programma Crisisbeheersing in de genen (CING)? Hoe blijft het CHI hierbij betrokken? Pagina 50: mogelijk kan er ook worden bezuinigd op het

Datum
02 november 2022, Gezamenlijke
Commissies BMW en W&W

Waterinnovatiefonds (WIF)? Er is het CHI een evaluatie toegezegd tot genoegen van het CDA.

Het kan zijn dat het CDA dan concludeert dat het oorspronkelijke uitgangspunt kan worden losgelaten - nu HHNK niet meer als aanjager voor de blauwe sector hoeft te fungeren - maar dit aspect lijkt niet te worden meegenomen in de evaluatie. Pagina 53: participatiebanen. Er is helaas toch weer een achterstand ontstaan die hopelijk spoedig kan worden ingelopen. Strategisch Personeelsplan: de CDA-fractievoorzitter heeft dit onderwerp vaak aangekaart dus is het plezierig dat hieraan concreet wordt gewerkt. Maar de fractie maakt zich zorgen over het structurele bedrag dat het Strategisch Personeelsplan vergt. De CDA-fractievoorzitter vroeg zich af, of HHNK zich aan zou kunnen sluiten bij de Stichting Rijk in plaats van zelf extra inkoopcapaciteit in huis te halen (of in elk geval in gesprek te gaan met deze Stichting over mogelijkheden).

De heer Sanders (AWP) dankt voor de snelle en volledige beantwoording van de gestelde technische vragen. Hij is nog in afwachting op het antwoord op de vraag over social return (punt 4). De wereld is onrustig en het is dan ook bijzonder dat er toch een stabiele begroting wordt aangeboden waarbij de reserves beperkt worden aangesproken en de belastingheffing goed aansluit bij de prognoses. Het is strategisch begrijpelijk dat er na de verkiezingen een herijkmoment zal volgen. De AWP vraagt aandacht voor het nut van het bedrijven van CO₂. Het is denkbaar dat de economie, de wispelturigheid van de wereld, ons gaat regeren, stelde de heer Sanders, en dan is een eigen koers om keuzes te kunnen maken soms nodig. Waarom wordt dit instrument niet juist nu aangepakt? De AWP is een fervent voorstander van een vierde trap voor de rwzi's en vraagt zich af of dit niet het uitgelezen moment is om een budget vast te stellen om in 2023 een strategisch langetermijnplan mee te ontwikkelen met het oog op de diverse proeven (positief dan wel negatief). De wereld is geconfronteerd met de gevolgen van een virale pandemie maar wat als de mensheid resistent wordt voor antibiotica? Op basis van de eerste resultaten van die proeven kan worden ingeschat wat de kosten zijn van het uitrollen van een dergelijk programma dus is het raadzaam €50.000/€80.000 te reserveren zodat het nieuwe bestuur onderbouwde keuzes kan maken.

Strategisch Personeelsplan: de AWP wijst op het aantal van 800.000 vacatures en de fractie sluit aan bij de oproep van WN ten aanzien van stages e.d. De AWP adviseert om in 2023 (eventueel met externe advisering) een meer strategisch plan op te stellen want overheden vissen in dezelfde vijver en kapen elkaars vissen voor neuzen weg.

De voorzitter wijst portefeuillehouder Schenk erop dat de bestuurlijke vragen 21 en 22 op een later moment ter beantwoording op zijn bordje liggen.

De heer Avis (Actief voor Water) is tevreden met de duidelijke en goed leesbare begroting. De fractie kan zich vinden in de oproep van de VVD om te proberen meer subsidies los te krijgen voor HHNK. Ook zou er wat Actief voor Water bezuinigd kunnen worden op het Waterinnovatiefonds of is dit dermate succesvol dat voortzetting gerechtvaardigd is? Leges: de portefeuillehouder heeft toegezegd na te gaan of deze beter kunnen worden aangewend als inkomstenbron. Wat is de stand van zaken?

De heer Schipper (Natuurlijk BBW) wil weten, binnen welke bandbreedte de CPB-cijfers over inflatie kunnen -waarmee HHNK rekening moet houden- fluctueren, bijvoorbeeld tussen de 4-10%. Voorts gaf de portefeuillehouder aan dat het dagelijks bestuur de burgers willen ontzien, maar Natuurlijk BBW is van mening dat ook bedrijven en agrariërs moeten worden ontzien. Contourennota Strategisch Personeelsplan: zijn er al mensen die functies bekleden die vallen onder de genoemde 15 ½ fte die weer zullen uitstromen na het inhuren van eigen krachten.

Wederom geeft de voorzitter aan dat ook deze vragen een technisch karakter lijken te hebben.

Er is gekozen om vast te houden aan de 3,1% voor inflatie directe kosten, aldus de heer Hertogh (Bedrijven) terwijl het moeilijk wordt om de prestaties te realiseren. Om de stress binnen de organisatie te verminderen, had zijns inziens beter kunnen worden aangesloten bij het daadwerkelijke -hogere- inflatieniveau. Waar ziet de portefeuillehouder in een eventuele nieuwe begroting mogelijkheden om financiële ruimte te scheppen?

Datum
02 november 2022, Gezamenlijke
Commissies BMW en W&W

Om de energiekosten op te vangen, worden de reserves aangesproken. En door een aangepaste berekeningsmethode van het weerstandsvermogen is extra financiële ruimte gecreëerd maar die reserves zijn dan wel verdwenen, weg. Terwijl dat geld in andere situaties mogelijk nodig zou kunnen zijn. De heer Hertogh vindt het bevreemdend dat de portefeuillehouder zich geen zorgen lijkt te maken over deze financiële uitholling. Net als een aantal andere algemeen bestuur-leden vindt de fractie Bedrijven dat de reserves weer op peil moeten worden gebracht.

Pagina 3: *'Om te voorkomen dat ons waterschap het doelwit wordt van toenemende cybercriminaliteit, nemen we informatiebeveiliging uiterst serieus.'* Ook staat er: *'Bij dit volwassenheidsniveau wordt de kwaliteit van processen gemeten en bijgestuurd. Uit de landelijke audit en selfassessments blijkt dat we meer tijd nodig hebben dan verwacht om het gewenste volwassenheidsniveau te bereiken. Daar gaan we de komende jaren aan werken door inrichting van een Security Team en Security Board en door een risicogebaseerd verbeterplan op te stellen.'* De heer Hertogh mist hierin de urgentie die cybercriminaliteit vraagt. HHNK is immers niet immuun voor eventuele aanvallen. Verwijzend naar de passage waarin staat dat HHNK verder werkt *'aan het realiseren van wettelijke verplichtingen'* stelt de fractie dat dit toch wel het minste is dat HHNK kan doen en pleit dan ook voor een ambitieuzere aanpak.

Strategisch Personeelsplan: er wordt melding gemaakt van een groei van 15 ½ fte in 2023 maar in het informatiebeleidsplan staat ook al een toename met 17 fte. In de beantwoording van vragen staat dat het om twee sporen gaat die later worden samengevoegd. Maar waarom ontbreekt hierover nu de wenselijke transparantie?

De voorzitter roept de fractie op om technische vragen in het vervolg vooraf schriftelijk in te dienen.

- Het is niet eenvoudig om in de huidige omstandigheden een begroting op te stellen met ambities, aldus de heer Hoekstra (Natuurterreinen) dus lof voor de portefeuillehouder én de organisatie. De algemene/taakreserves worden fors aangesproken. Deze zijn bedoeld voor het dichten van onvoorziene gaten, maar het moet wel duidelijk zijn hoe deze in de komende jaren weer worden opgevuld. Wordt daaraan gewerkt? Het is nobel maar ook een open deur om aan te geven dat de belastingen niet meer dan strikt noodzakelijk zullen stijgen. Het is volgens Natuurterreinen noodzakelijk om opbrengsten te genereren om inkomsten te verhogen (dat is meer dan renderende investeringen). Tabel pagina 77: De rente stijgt en dat geldt ook voor schatkistbankieren (HHNK heeft een groot bedrag uitstaan). In de tweede concernrapportage staat een meevaller van €0,7 miljoen. Vraag: wat levert die rente in 2023 op? Dat bedrag kan nu al (deels) worden meegenomen. Is er enig idee van de renteontwikkeling met betrekking tot schatkistbankieren? Hogere overheden zijn voornemens om ter uitvoering van hun beleid mee te betalen aan werkzaamheden van andere overheden (via subsidies, onder andere). Zo kent het Nationaal Programma Landelijk Gebied een budget van ongeveer €25 miljard dat is opgehoest via belastingbetalingen van burgers. Natuurterreinen denkt dat HHNK veel meer gebruik kan maken van dit soort fondsen. Is er een plan en capaciteit om hiervan en van EU-fondsen optimaal gebruik te maken? Gezond water: in 2027 voldoet het HHNK-watersysteem aan de KRW-doelen. Het CHI heeft meermalen geconstateerd dat landelijk en door HHNK deze KRW-doelen in een groot aantal waterlichamen/overige wateren niet gehaald zullen worden in 2027 of volgende jaren. Er wordt zelfs verondersteld dat de doelen zullen worden bijgesteld, hetgeen Natuurterreinen geenszins verwacht: de doelen zullen veeleer strikter worden. Op welke wijze denkt de portefeuillehouder de doelen te behalen?
- De heer Ruiter (Ongebouwd) dankt de organisatie en de portefeuillehouder voor de stukken en prima uitleg. Ondanks alle ontwikkelingen blijven de ambitieuze doelen van het HHNK 'fier overeind'. Hij vindt het verstandig om bij problemen niet zozeer te spreken over een crisis maar om na te gaan wat er speelt en welke oplossingen gekozen moeten worden ('omdenken'). Ook Ongebouwd maakt zich zorgen over het wegvallen van de reserves in één jaar (het gaat over een ongekend bedrag van €42 miljoen) en hoe dan in 2024 moeilijke situaties kunnen worden opgevangen. Het is prima dat er voor de slibdrooginstallatie een tijdelijke systematiek is gekozen. Belastingprofiel: dit pakt evenwichtig uit en de wegen worden zo snel mogelijk op afstand gezet.

Datum
02 november 2022, Gezamenlijke
Commissies BMW en W&W

Sober en doelmatig en tarieven ontzien: de heer Ruiters vindt dat dit streven goed wordt ingevuld maar is wel benieuwd naar de beantwoording van vragen daarover.

Strategisch Personeelsplan: het is verstandig om dit onderwerp over de verkiezingen heen te tillen. Ongebouwd heeft enige kritische kanttekeningen over de 7 ½ fte voor inkoop en wil meer achtergrondinfo omdat het erop lijkt dat HHNK momenteel niet is control is voor wat betreft inkoop. Maar zijn er echt 7 ½ fte nodig? Kan de nieuwe interne controle geen grotere rol spelen?

Tips: (subsiestromen). De organisatie heeft een goede historie op het vlak van de POP-gelden. ¹Is het niet raadzaam om hiervoor een functionaris aan te stellen gezien de enorme bedragen die beschikbaar worden gesteld. Dus advies: neem iemand in dienst.

Nederland gaat op schop, dus dient het waterschap erop bedacht te blijven dat het niet wordt meegezogen in het proces rondom opgelegde plannen en enorme bedragen moet gaan investeren in plannen zonder breedgedragen steun en waarover niet is gestemd. Het vertrouwen is met name in het landelijk gebied al behoorlijk aangetast, dus pas op voor forse imagoschade van het waterschap zeker als plannen fikse bedragen gaan vergen. Dus werk vanaf het begin aan draagvlak en ga niks van bovenaf opleggen.

Er worden door het algemeen bestuur veel technische vragen gesteld, maar het zou goed zijn deze mondeling te stellen in aanwezigheid van die ambtenaren die de portefeuillehouders voorzien van achtergrondinformatie. Deze werkwijze wordt elders met enthousiasme toegepast en vergroot het begrip over en weer en vergroot de werkvreugde.

Beantwoording door portefeuillehouder Borgers (WN): grondbeleid. In Q1 2023 komt dit aan bod. De portefeuillehouder kan zich vinden in het betoog van de PvdA: het is moeilijk om in deze tijd keuzes te maken en middelen op de juiste manier aan te wenden. Het is evident dat door het aanspreken van reserves HHNK overblijft met minder vet op de botten. Om die weer op te bouwen zal goed moeten worden omgegaan met de renderende kansen (inkomsten wind, zon en groen gas gaan naar de reserves). In het MJP 2023 zullen de belastingtarieven weer aan bod komen. Het streven is gericht op zo min mogelijk fluctuaties en geen sprongen. Er wordt ook goed gekeken naar verantwoorde kansen om te bezuinigen maar conform afspraak wordt de basis- en de plusvariant uitgevoerd. Mogelijk ontvangt HHNK ook nog incidenteel van het Rijk een bijdrage voor de recent gemaakte hoge energiekosten.

Het huidige Strategisch Personeelsplan loopt tot volgend jaar. Met de contourennota zal op zoek worden gegaan naar meer personeel, gezien de schrijnende situatie waardoor niet alle taken meer kunnen worden uitgevoerd. D&H acht een uitbreiding met 100 fte noodzakelijk om het werk adequaat te kunnen uitvoeren. Er is uitstroom (HWBP, wegenoverdracht, sluiting slibdrooginstallatie) maar ook is er sprake van complexiteit van de eigen werkzaamheden. De 17fte zijn bewust niet in het plan opgenomen: bij nieuwe taken wordt het benodigde aandeel fte vermeld, maar, het nieuwe voorstel betreft vooral bestaande taken. In toekomst wordt in de begroting bestaan en nieuw gecombineerd voor een compleet inzicht in de nieuw te werven personeelsleden.

Inkoop: 7½ fte lijkt veel. Bij discussie over het normenkader in 2021 werd vastgesteld dat het eigen inkoopbeleid verbetering behoeft en is advies gevraagd aan de accountant geraadpleegd. Verbetering werd geadviseerd. Het benoemde projectteam gaf aan dat de interne organisatie moest worden ontwikkeld en verbeterd, niet alleen de centrale inkoop maar ook waar het ondersteuning van de waterketen betreft. Deze nieuwe fte worden dus breder ingezet. Er is ook gekeken naar andere lokale overheden maar gemeenten volgen andere aanbestedingsprocedures dan waterschappen die veelal aanzienlijk complexere taken moeten aanbesteden. Er wordt ook gebruik gemaakt van PIANOo. Overigens is ook het bestuur tevreden over de verhoging van de vermogensgrens.

VVD: het is helaas wettelijk niet toegestaan om in het aanbestedingsbeleid een aantal schijven over te slaan. Het waterschap is overigens zelf al kritisch over het aanbestedingsbeleid (Europees en landelijk).

Subsidiezoekers: zie art. 109 a. HHNK heeft een subsidieadviseur van buiten aangetrokken die wordt ingehuurd en zichzelf naar verwachting snel zal terugverdienen. Deze kijkt naar Europese subsidies (dus niet alleen POP-gelden) als nationale/provinciale subsidies.

CDA: WIF (is dit geen bezuinigingsmogelijkheid?). De portefeuillehouder memoreert het warme betoog van algemeen bestuur-lid Swaag die beklemtoonde dat er geen subsidie

¹ POP: plattelandsontwikkelingsprogramma.

Datum

02 november 2022, Gezamenlijke
Commissies BMW en W&W

wordt verleend maar een lening. Iedereen die een lening ontving, heeft deze tot dusverre terugbetaald. Vraag of goede ontwikkelingen in de markt kunnen worden gezet: HHNK is één van de lening-verstrekken (met moet er immers nog twee andere bij inschakelen). Vanuit het Waterinnovatiefonds ontvangt SusPhos financiering in het kader van fosfaatterugwinning uit afvalwater. Op basis van een positief bedrijfsbezoek door de heren Mintjes, Swaag en de portefeuillehouder spreekt de portefeuillehouder de wens uit dat deze techniek ook door het waterschap kan worden geïmplementeerd. De evaluatie van het WIF wordt in 2023 in het CHI besproken. **Toezeegg.**

SDE/VBP: de SDE-subsidies vervallen omdat HHNK rendeert en HHNK zal ruim €700.000 aan vennootschapsbelasting moeten betalen.

De begeleiding van de participatiebanen wordt door HHNK uitbesteed ter ontlasting van de eigen medewerkers.

Social return (vraag 4): *'En een alinea over social return inclusief statushouders en eventueel zelfs asielzoekers. Kansen, (on)mogelijkheden en eventuele bedreigingen mogelijk inclusief statushouders en asielzoekers: worden meegenomen.'* Via LinkedIn komen regelmatig verzoeken voor stages/baan binnen en HHNK neemt met een aantal daarvan ook contact op (bijvoorbeeld Oekraïners).

Beprijzing CO₂: er loopt momenteel via de Unie van Waterschappen een oefening met schaduwbeprijzing. Portefeuillehouder Borgers kent het thema alleen via het Rijk (EU/ETS).²

Deskundigen bij elkaar brengen als overheidsprogramma om onderlinge concurrentie te vermijden: de portefeuillehouder zal deze goede suggestie van de AWP meenemen in het geval de waterschappen allemaal op zoek gaan naar planeconomen. Dat zal na de invoering van de Omgevingswet zeker het geval zijn.

Sluiting slibdrooginstallatie in 2024: de meerkosten worden momenteel vooral incidenteel bekostigd. Als dit ook in de toekomst nodig is, staan hier voorlopig de renderende kansen tegenover.

Vraag van de fractie Actief voor Water over leges: binnenkort volgt een voorstel voor leges en inkomsten. De tarieven zullen met 20% worden verhoogd.

Natuurlijk BBW: er is geen rekening gehouden met 5% (die voor de zomer vanuit het CPB zou gelden) noch met 11,2 of met 16 of 17%. HHNK handhaaft het gepresenteerde percentage.

Strategisch Personeelsplan: hierin zijn ook functies bij waarvoor momenteel mensen worden ingehuurd. Onder andere ook voor mensen die op CONO zitten. De portefeuillehouder zal het algemeen bestuur een uitgewerkt overzicht aanbieden over het aantal fte en de functionarissen die worden ingehuurd. **Toezeegg.**

Vragen over de inflatie van 3,1%: de portefeuillehouder beschouwt dit als een feit waarover zij uitleg heeft gegeven.

De vraag over mogelijkheden om de financiële ruimte weer te vullen is beantwoord.

Weerstand: de Kadernota Risicomanagement is vastgesteld en er werd besloten om op een andere manier met de risico's om te gaan en via de algemene reserve nog een dekking te hanteren voor de benoemde risico's.

Cybercriminaliteit: D&H vindt dit uitermate belangrijk, vandaar dat in het MJP is voorgesteld hiervoor middelen vrij te maken. Het onderwerp komt vrijwel zeker terug omdat de Unie van Waterschappen niveau 4 vraagt dat ontzettend veel inzet zal vergen van vele waterschappen. Vandaar dat HHNK het advies over hoe te handelen afwacht.

Natuurterreinen: de heer Hoekstra las zeer scherp (0,7% rente). Zolang HHNK positief staat, zal HHNK naar verwachting rente ontvangen maar deze is voor de komende periode niet begroot omdat het waterschap voorzichtig is met het inboeken daarvan omdat onbekend is in hoeverre die middelen nodig zullen zijn.

Strategisch Personeelsplan: naar aanleiding van de kanttekening over de voorgestelde 15 ½ fte, wijst de portefeuillehouder erop dat het noodzakelijk zal zijn de komende jaren circa 100 fte aan te nemen.

Tips: er is inmiddels al een subsidioloog aangetrokken. De tip van de heer Ruiter over het draagvlak wordt onderschreven door portefeuillehouder Borgers maar dit is aan het algemeen bestuur zelf. Het is een leuke gedachte om alle medewerkers uit te nodigen voor de beantwoording, maar dat is niet werkbaar.

² Emission Trade System

Datum
02 november 2022, Gezamenlijke
Commissies BMW en W&W

- In reactie op een opmerking van de voorzitter over een vraag van de PvdA (is er extra ruimte ingebouwd om eventuele tegenvallers op te vangen) antwoordt portefeuillehouder Borgers dat wordt gerekend op extra inkomsten én dat het onderwerp terugkomt mochten die niet toereikend zijn en tegenvallers worden voorzien.
- Portefeuillehouder Leijen (PvdA): storten granulaat. Er mag al enige decennia geen nat slib worden gestort, vandaar dat de slibdrooginstallatie indertijd werd gebouwd. Als HVC het granulaat niet kan verbranden, kan een beroep worden gedaan op het buitenland en als laatste redmiddel kan worden gestort. Maar als is voorzien dat er langere tijd geen slibgranulaat kan worden afgezet, kan HHNK als aandeelhouder het slib naar Dordrecht laten afvoeren naar de verbrandingsinstallatie.
- Op verzoek licht de heer Zaal (WN) vervolgens een vraag toe: is het mogelijk om de 15% reductie verder op te hogen?
- Portefeuillehouder Leijen (PvdA) zegt dat tijdens proeven 13½ % gasreductie werd bewerkstelligd en de slibdrooginstallatie stabiel bleef draaien. Bij 16½% dreigde de slibdrooginstallatie instabiel te worden en is dus op advies van deskundigen gekozen voor 15%. Op basis van voldoende ervaring, zal worden onderzocht of -met het inschakelen van de ketel- verdere reductie haalbaar is.
A7/A8: de beoogde verbindingsweg was voor HHNK aanleiding om de te vervangen persleiding als meekoppels in te vullen en een verbinding te maken tussen de twee zuiveringskringen Zaandam en Beverwijk. De persleiding wordt niet vernieuwd zolang de verbinding uitblijft. Deze persleiding staat wel meerjarig in het MJP (bij bruto investeringen).
Langetermijnplan vierde trap + budget: de AWP kaart dit onderwerp jaarlijks aan. HHNK heeft een omgevingsscan ontwikkeld. Bij het koersdocument microverontreinigingen is afgesproken om na te gaan of er op korte termijn kansen zijn om bij renovaties e.d. een 4de trap toe te passen. Als dat zinvol wordt geacht, zal die worden voorgesteld. Voor alle andere zuiveringen wordt een inventarisatie opgesteld via de omgevingsscan. Sparen: er kan langjarig alvast een bepaald percentage worden vastgelegd voor een bepaald aantal vierde trappen, maar deze vergen ook exploitatiekosten (extra energie, chemicaliën) die dus in een apart voorstel moeten worden voorgelegd aan het CHI.
Binnen het verband van de Unie van Waterschappen is in de commissie CWE ³ afgesproken om de komende jaren na te gaan wat de mogelijkheden kunnen zijn met betrekking tot schaduwbeprizing op CO₂. Portefeuillehouder zal de daar vastgestelde stukken aan het algemeen bestuur te sturen zodat de visie van de Unie kenbaar wordt.
Toezegging.
Extra kosten slibdrooginstallatie energie: de portefeuillehouder is ook beducht voor extra risico's vanwege de staat waarin deze oude installatie zich bevindt. Het opstarten na een onderhoudsstop wordt gaandeweg problematischer. Er wordt dus ook gereserveerd voor onderhoud. Extra energiekosten door de prijsstijgingen gas worden in 2024 (incidenteel) in de begroting opgenomen (met dekking). Het zijn geen structurele kosten omdat de slibdrooginstallatie eind 2024 sluit.
- De heer Sanders (AWP) vraagt of de omgevingsscan informatie oplevert op basis waarvan een inzicht kan worden opgesteld over de kosten voor de vierde trap, de komende vijf tot tien jaar. Zoals de AWP adviseerde zodat het nieuwe algemeen bestuur samen met D&H besluiten kan nemen en 'niet alleen maar achter landelijke pilots aan hoeft te lopen'.
- Portefeuillehouder Leijen (PvdA) antwoordt: 1. Met de omgevingsscan wordt nagegaan wat de gewenste kwaliteit van het effluent dient te zijn in/rondom een zuivering(skring); 2. HHNK kijkt ook proefondervindelijk hoe de ozontechniek uitpakt en volgt andere technieken die elders worden gebruikt. Zodra er een gelegenheid opdoemt voor een vierde trap, wordt de dan beste techniek bepaald. Er zijn dus technieken maar HHNK wil verder in kaart brengen wat waar het beste kan doen.

³ Commissie Waterketens en Emissie

Datum
02 november 2022, Gezamenlijke
Commissies BMW en W&W

- De heer Sanders (AWP) wil vooral inzicht krijgen in de kosten voor de komende jaren. Dat kan soms al op basis van 60% van de informatie worden bepaald. Als er geld vereist is, wil de AWP daarvoor budget vrijmaken. Mogelijk kan HHNK dit als organisatie zelf berekenen.
- Portefeuillehouder Leijen (PvdA) heeft geen wezenlijke aanvullingen meer op haar eerdere antwoord. Zodra er zicht is op wat HHNK waar kan doen en met welke techniek, wordt dit onmiddellijk gemeld aan het algemeen bestuur. Maar om nu al een berekening te maken van de vermoedelijke kosten om bijvoorbeeld vijf zuiveringen te voorzien van een vierde trap met techniek X à raison van bedrag IJ per inwoner, acht portefeuillehouder Leijen niet zinvol.
- Portefeuillehouder Schenk (Ongebouwd) antwoordt GW&L dat het uitstellen van bufferzones een verantwoordelijkheid is van het ministerie (is geen HHNK-beleid). Het is ook niet aannemelijk dat het waterschap een dergelijk verzoek indient. Vermoedelijk is dat wel het geval vanuit de sector. De Unie van Waterschappen heeft de ministeries van I&W en LNV wel opgeroepen om een bijdrage te leveren aan beleid dat de waterkwaliteit verbetert omdat de inspanningen van het waterschap niet de ultieme oplossing kunnen bieden voor de ultieme oplossing voor het waterkwaliteitsvraagstuk. Die verantwoordelijkheid ligt nadrukkelijk bij de ministeries, niet bij het waterschap dat uiteraard wel een belangrijke bijdrage levert om de doelen te halen.
Landbouwportaal: in 2023 zal worden gesproken over een voorstel voor een mogelijk nieuwe periode, die kan starten per 1 januari 2024. Het initiatief werd oorspronkelijk genomen door LTO Nederland om het DAW ⁴ te introduceren waarvan ook andere waterschappen gebruik maken en wat in Noord-Holland is ingevuld met het Landbouwportaal. Na 2024 speelt een nieuw GLB ⁵ een rol (nog niet uitgewerkt). Ook worden veel zaken momenteel in het Landbouwportaal gestimuleerd die straks wettelijk zijn voorgeschreven. Of er dan nog bovenwettelijke mogelijkheden resteren die voor de sector interessant zijn, is de vraag. Bredere benadering (kijk naar water in brede zin): de financiering ligt grotendeels bij derde partijen, zoals boeren en het POP en HHNK betaalt slechts een bijdrage van 20%. De portefeuillehouder staat in principe open voor initiatieven van andere partijen op voorwaarde van cofinanciering.
Veenweidestrategie: HHNK maande in de zienswijze de provincie duidelijkere ruimtelijke keuzes te maken. De belangrijkste te maken keuze is: wat is de toekomst van het gebied, wat willen we ermee, hoe moet het worden ingericht? Dat water en bodem leidend moeten zijn geven deze een belangrijke positie die moeten worden bewaakt door het waterschap. De veenweidestrategie is het uitgangspunt voor de discussie, maar de uitvoering zal worden verlegd naar het NPLG ⁶ en aansluitend het PPLG ⁷ waarin -naar zeggen- €25 miljard beschikbaar is. De besteding zal aan voorwaarden zijn gebonden. Voor watermaatregelen zal nadrukkelijk moeten worden gekeken naar financieringsmogelijkheden door het NPLG, zie ook de suggestie van de heer Ruiter. HHNK neemt zijn verantwoordelijkheid, maar als er meer nodig is moet dat met externe middelen worden gefinancierd. De portefeuillehouder maakt zich wel zorgen omtrent het NPLG omdat voor de zomer 2023 de regionale plannen bekend moeten zijn terwijl er nog verkiezingen op de rol staan voor de waterschappen en de provincies. Is het integraal en gebiedsgericht werken in deze periode een versneller is dan ook een reële vraag gelet op de KRW-2027. Voor stikstof wordt 2030 genoemd, onder -volgens sommigen- enig voorbehoud. Het van bovenaf opleggen van regels en verplichtingen is niet altijd de beste methode, zoals ook in deze vergadering opgemerkt, en hierbij sluit de portefeuillehouder aan bij het advies van Cees Veerman aan de provincie Noord-Holland (neem een zorgvuldig gebiedsproces als uitgangspunt en creëer draagvlak in de gebieden: dit is de beste methode om doelen te bereiken).
NNN⁸: neemt HHNK verantwoordelijkheid voor het aanwijzen van de NNN? NNN is door de provincie vastgesteld, inclusief de verbindingzones. HHNK neemt geen verantwoordelijkheid maar veel waterlopen in het HHNK-werkgebied zijn onderdeel van die

⁴ Deltaplan Agrarisch Waterbeheer

⁵ Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

⁶ Nationaal Programma Landelijk Gebied

⁷ Provinciaal Programma Landelijk Gebied

⁸ Natuurnetwerk Nederland

Datum
02 november 2022, Gezamenlijke
Commissies BMW en W&W

verbindingszone en behouden hun reguliere functie. Het waterschap heeft ook geen verantwoordelijkheid om verbindingzones of NNN-gebieden of Natura 2000-gebieden aan te wijzen: die ligt bij de algemene democratie. Er is al een evaluatie van het Landbouwportaal toegezegd maar het zal niet mogelijk zijn om de effecten per onderwerp op de waterkwaliteit helder in beeld te brengen gezien de vele diverse invloeden. Desgewenst moeten wensen voor inhoudelijke inzichten landelijk worden opgepakt omdat 21 waterschappen dezelfde behoefte hebben. Bij de start is vastgesteld dat de maatregelen van HHNK een bijdrage leveren ten behoeve van de waterkwaliteit. Vragen 21 en 22: in de toegezegde visie wordt nader ingegaan op de toename van de verzilting, met name in de polders in de Noordkop. De mogelijkheden om dit te voorkomen door middel van doorspoelen nemen af en er zullen andere strategieën nodig worden, zoals met grondwaterbeheer. Er is ook sprake van een toenemende vraag naar zoet water. Maar de portefeuillehouder beklemtoont, dat het waterschap niet alle problemen kan oplossen. PPLG: de provincie vervult de rol met betrekking tot de ruimtelijke ordening, het waterschap als waterbeheerder maar er geldt een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. Dus HHNK vervult een offensieve rol. 7 november staat het eerste overleg op de planning. Subsidies: HHNK was altijd succesvol met POP-subsidies om daarmee doelen te helpen bereiken.

De voorzitter vraagt de aanwezigen toestemming om ook de resterende vragen nog voor de pauze te behandelen. Men gaat daar unaniem mee akkoord.

- Portefeuillehouder Hartog zegt in beantwoording op vragen van de AWP, dat Nederland min of meer op de schop gaat met het oog op de toekomst en klimaatbestendige oplossingen. Woningbouw in diepe polders is onderwerp van discussie. Tot dusverre heeft men het wateren de bodem steeds aangepast aan de wensen, maar in de toekomst zal men zich moeten aanpassen aan de grenzen die worden bepaald door water en bodem. De problematiek wordt breed geïnventariseerd met als doel een betere benutting van het natuurlijk systeem. Dus kan het zijn dat bepaalde locaties niet meer bebouwd kunnen worden en als men daar wel wenst, dat dit hogere kosten met zich meebrengt. Nieuwbouw moet zo klimaatbestendig mogelijk worden gerealiseerd. En bestaande bouw moet klimaatbestendig worden gemaakt. Traditionele woningbouw is niet klimaatbestendig. Zie de vastgestelde nota 'Klimaatbestendige Nieuwbouw'. Voorts is er een nationale maatlat van het Rijk aangekondigd die richtinggevend zal worden voor klimaatbestendig bouwen. Wat er nu beschikbaar is, is in lijn met het NPLG en PPLG. Concrete plannen moeten in juli 2023 gereed zijn (een hele uitdaging gezien de verkiezingen). Grondwater: in één hand in plaats van bij drie? Op 7 december wordt een thema-avond over grondwater/verzilting gepland en komt dit onderwerp aan bod. De Unie van Waterschappen bekijkt hoe de verantwoordelijkheid ten aanzien van grondwater moeten worden belegd maar portefeuillehouder Hartog wil deze verantwoordelijkheid in geen geval bij de waterschappen zien als het bestuur niet ook 'aan de knoppen kan draaien'.
- Portefeuillehouder Veenman benadrukt richting CDA dat in de indertijd door het CHI-vastgestelde (maar binnenkort te updaten) overeenkomst met de provincie is bepaald, dat het waterschap het vaarwaterbeheer kostendekkend voor provincie uitvoert.
- De dijkgraaf adviseert het CDA om de antwoorden op de technische vragen 8 en 45 na te lezen waar de heer Kohsiek aan toevoegt, dat de redactie iets te wensen overlaat, signaleert hij bij nader inzien. Uiteraard zijn de lopende draaiboeken op orde en wordt er steeds geactualiseerd. Momenteel geldt dat voor het draaiboek droogte en wateroverlast, en de stormdraaiboeken. KING: de communicatiebereikbaarheid is aangepast en de gebiedsbeheerders zijn ontlast, de organisatie wordt verbeterd (zie de pilot Zijpe, waaraan ook LTO meewerkt). Er zijn afspraken over de verdere ontwikkeling met de Veiligheidsregio gemaakt. En er volgt (waarschijnlijk dit jaar) een intentieovereenkomst met het KNMI over 24/7 berichtgeving. De dijkgraaf zal het algemeen bestuur een overzicht doen toekomen.

De voorzitter rondt de eerste termijn af. Na heropening zal de heer Van der Laan het voorzitterschap overnemen.

Tweede termijn

Datum
02 november 2022, Gezamenlijke
Commissies BMW en W&W

De voorzitter (inmiddels de heer Van der Laan) heropent de vergadering.

- De heer Zaal (WN) dankt de portefeuillehouder voor de beantwoording van zijn vragen over de slibdrooginstallatie. Maar kan er nog een indicatie worden gegeven op welke termijn er meer duidelijkheid kan worden verwacht?
- De heer Vonk (AWP) heeft een aanvullende vraag naar aanleiding van het antwoord op technische vraag 17. Over vismigratie werd gemeld dat er in 2008 177 vismigratieknelpunten werden benoemd waarvan er 55 inmiddels prioriteit hebben gekregen. 70 knelpunten zijn opgelost dus in 14 jaar zijn er 107 opgelost, niet al te veel. Wanneer volgen die?
- De heer Langeveld (VVD) heeft nog een aanvullende vraag: kan HHNK niet gaan werken in kleinere clusters bij aanbestedingen. Dat kan handiger werken. De GLB heeft nog veel open eindjes en er wordt veel gesproken over onder andere meststoffen en GBM maar medicijnresten in het oppervlaktewater worden amper genoemd. Wat is de visie van HHNK dienaangaande?
- De heer Wiese (categorie Bedrijven) heeft nog een suggestie: de portefeuillehouder maakt zich zorgen over de haalbaarheid van het realiseren van tijdige informatiebeveiliging. De heer Wiese (categorie Bedrijven) veronderstelt dat de 21 waterschap kampen met dezelfde problematiek en stelt voor om een landelijk team/landelijke eenheid op te richten om de vraagstukken op te pakken. Dan is er ook een groter budget beschikbaar en kunnen betere ICT'ers worden aangesteld die momenteel bij voorkeur in dienst treden van grote bedrijven.
Risicotabel, top 10 2022: hier worden risicoscores vermeld van 9 of van 1 miljoen en meer. Bij de crisisbeheersing werd een risicoscore van 9 genoemd maar deze ontbreekt in de top 10.
- Portefeuillehouder Borgers (WN) zegt in antwoord op vragen van de VVD dat aanbestedingsprocedures niet mogen worden opgeknipt. Landelijk team/informatiebeveiliging: HHNK werkt al samen met andere waterschappen, vandaar ook het gezamenlijke streven naar ambitieniveau 4. ICT'ers: op een recente bijeenkomst bleek dat veel nieuwe I&A-medewerkers afkomstig bleken te zijn van Reaal. Dus: 'veel knappe koppen ICT komen graag naar HHNK omdat het waterschap een van de leukere werkgevers lijkt te zijn van Noord-Holland'.
- Portefeuillehouder Leijen (PvdA) zegt dat het vervolgonderzoek op de slibdrooginstallatie deze maand van start gaat. De slibdrooginstallatie heeft twee drooglijnen die in onderhoud waren. Een van de twee stond 1 ½ week in storing en het kost steeds meer moeite deze weer in gebruik te krijgen. Na het opstarten wordt overgestapt op 15%. Die reductie wordt in elk geval gehaald omdat de slibdrooginstallatie amper in gebruik is geweest. Primair staat dat de bedrijfszekerheid moet worden gewaarborgd. Voor nader onderzoek wordt de tijd genomen.
- Portefeuillehouder Hartog (GW&L) antwoordt dat in de geagendeerde rapportage is aangegeven wanneer de overige vismigratiepunten worden aangepakt. In de derde periode wordt geprobeerd minimaal 50 vismigratieknelpunten op te lossen (door vervanging/aanleggen nieuwe vispassages/samenwerking). Er wordt ook gekeken naar optimalisaties bij bestaande passages en er wordt gekeken welke gemalen visonvriendelijk zijn en schadelijk. Die worden met voorrang vervangen en dus per definitie visvriendelijk. Vervolgens somt de portefeuillehouder de stand van zaken op. Het visvriendelijk maken van een gemaal/pomp vergt een behoorlijke investering. HHNK loopt in de pas met vervanging maar er wordt ook gekeken of er bij onderhoudswerkzaamheden mogelijkheden zijn. Maar niet alle punten kunnen naar voren worden gehaald maar HHNK ligt goed op schema. Als de pompen bij IJmuiden worden vervangen, worden die meteen visvriendelijk ingericht.
- De heer Langeveld (VVD) herformuleert op verzoek zijn vraag over de medicijnresten. Er wordt in de KRW een focus gelegd op meststoffen en resten van

Datum
02 november 2022, Gezamenlijke
Commissies BMW en W&W

gewasbeschermingsmiddelen maar over medicijnresten wordt niet veel gemeld. Welke rol kan HHNK spelen?

- Portefeuillehouder Leijen (PvdA) zegt dat er nog geen normen gelden voor medicijnresten maar dat deze wel in aantocht zijn (de EU komt met een Kaderrichtlijn stedelijk afvalwater en zal HHNK hieraan moeten gaan voldoen op de rwzi's. HHNK is al 'aan het oefenen' en onderzoekt op welke plekken het water het meest kwetsbaar is voor medicijnresten, mede in het kader van de KRW. Ook de omgevingsscan wordt ingezet voor het bepalen van de kwaliteit van het effluent.
- De heer Langeveld (VVD) concludeert dat dus bekend is waar de grootste concentraties medicijnresten zich bevinden.
- Portefeuillehouder Leijen (PvdA) zegt dat er jaren geleden een hotspotanalyse is gemaakt en is bepaald welke rwzi's hotspots zijn, zoals De Beemster. Kwetsbare gebieden zijn dus deels in beeld maar voordat er een vierde trap wordt gebouwd, volgt nader onderzoek.
- De dijkgraaf zegt dat een crisis altijd valt onder risicofactor 9. Alleen is nimmer bekend wanneer zo'n risico zich aandient. Top 10 betekent niet, dat hierin alle negens in staan. De Top 10 is gevormd ook daar waar het weerstandsvermogen zou kunnen aantasten, waar een geldbedrag aan kan worden gekoppeld (in tegenstelling tot crises). Vandaar dat deze niet in de Top 10 staat maar wel factor 9 heeft.
- De heer Wiese (categorie Bedrijven) wijst erop dat het lijstje uit negen items bestaat. Dus had deze als tiende kunnen worden toegevoegd.

De voorzitter rondt de bespreking af met de conclusie dat de begroting als bespreekstuk zal worden geagendeerd voor het CHI.

6. Groen gasinstallaties op rwzi's Den Helder, Zaandam en Beverwijk (22.0665727)

De voorzitter: agendapunt 6 betreft een kaderstellend stuk.

- Portefeuillehouder Leijen (PvdA) verwijst naar de recente themasessie over duurzame energie (met de energiemix om de KEP-doelstellingen te halen). Groen gas maakt deel uit van deze energiemix. Het voorstel helpt om de KEP-doelstellingen te behalen en om invulling te geven aan één van de prestaties binnen het effect schoon water (waterketen energie- en klimaatneutraal maken). Ook wordt tegemoet gekomen aan de vraag van het Rijk om meer te gaan inzetten op groen gas. Waterschappen kunnen met het rioolslib een belangrijke bijdrage leveren. De productie van groen gas is een renderende kans: de inkomsten kunnen worden benut om de tarieven deels in bedwang te kunnen houden. Er is een voorzichtige berekening opgesteld. Er zijn geen inkomsten voor CO₂ gerekend en het prijspeil voor gas en de HWE's zijn uit 2021 (voor de grote prijsstijgingen). De vennootschapsbelasting is maximaal afgetrokken van de totale rekensom. Er wordt nog met de Belastingdienst overlegd over wat al dan niet mag worden toegerekend aan kosten in verband met het bepalen van de winst waarover vennootschapsbelasting moet worden voldaan. In de financiële tabel van Den Helder zijn twee getallen omgewisseld. Voor de CHI-vergadering wordt de tekst gecorrigeerd.
- De heer Oudega (PvdA) vindt het een prachtig voorstel: het is zowel maatschappelijk als financieel rendabel. Exploitatietabel: zijn hierin alle kosten verwerkt, ook de personele en de genoemde kapitaallasten? Klopt het dat het de bedoeling is om zowel de bouw als het beheer uit te besteden? En: als dat zo is, waarom wordt er dan op kosten van HHNK een procesoperator aangesteld?
- De heer Vonk (AWP) is eveneens zeer positief en wil weten of HHNK nog meer rendabele kansen kan benutten, zie de vele andere zuiveringen. Los van eventuele financiële opbrengsten, is er ook een maatschappelijk positief effect. Dus: actie!

Datum
02 november 2022, Gezamenlijke
Commissies BMW en W&W

- Mevrouw Tannehill (Water Natuurlijk) is zeer tevreden met het verzilveren van deze prachtige kans. HHNK dient alert te blijven op vergelijkbare kansen, zoals ook bepleit door de AWP.
- De heer Breedijk (GW&L) is eveneens zeer positief. HHNK moet maximaal biogas uit het zuiveringsslib worden gehaald. Vraag: kan er een memorandum worden gestuurd over de afweging, alleen gas naar het net leveren en mooie inkomsten binnenhalen of toch ook misschien stroom maken met warmtekrachtkoppeling daar waar het voor de betreffende assets zinvol wordt geacht zodat een dergelijke rwzi 100% energieneutraal wordt. Mogelijk zijn deze afwegingen niet van toepassing op deze drie, maar mogelijk is een overzicht zinvol voor de rwzi's die nog volgen om in een vroeg stadium zicht te krijgen op de technische aspecten (wanneer wel/geen stroom maken). Kan in dit memo ook het risico van het zeer giftige formaldehyde waarvoor lage normen zijn gesteld worden meegenomen?
- De heer Hertogh (Bedrijven) is eveneens zeer content met het voorstel. De installatie Beverwijk is nu in handen van derden. De nieuwe installatie wordt HHNK-eigendom waarvoor ook personele uitbreiding nodig is. Waarom is er niet voor gekozen om het eigendom bij derden te laten?
- De heer Rooker (Ongebouwd) verwijst naar de beantwoording op de vraag over het afvangen van CO₂. In het antwoord wordt vermeld, dat de CO₂ die geproduceerd wordt uit de vergistingsinstallatie 'kortcyclisch' is. Dat is logisch, want het onverteerde deel van ons voedsel (= kortcyclisch, ongeacht of het plantaardig of dierlijk van herkomst is) wordt vergist. De CO₂ die wordt uitgestoten wordt opnieuw opgenomen door de landbouwgewassen.
Vraag: het is al bekend hoe de installatie in Beverwijk moet worden gebouwd. Maar waarom is dan nog €500.000 nodig voor de voorbereiding van de andere twee? De heer Rooker kan niet wennen aan de enorme bedragen die gevraagd worden voor voorbereidingen van projecten.
- De heer Van Schoorl (Natuurlijk BBW) is eveneens zeer positief en hoop dat het gas kan worden verkocht voordat de CO₂ is verdampt (met een knipoog naar de heer Rooker). De btw kan worden teruggevraagd dus het verzoek om dit alsnog ter verduidelijking te vermelden in een aangepast overzicht. Of is het nog onderwerp van overleg met de Belastingdienst?
- De heer Langeveld (VVD) sluit zich aan bij de heer Vonk en de kanttekening van de heer Rooker.
- Mevrouw Van Ollefen (CDA) is eveneens erg enthousiast over het voorstel.
- De heer Avis (Actief voor Water) sluit zich aan bij de kanttekening van het CDA.
- Portefeuillehouder Leijen (PvdA) zal de complimenten doorgeven aan de organisatie. Alle kosten zijn in het overzicht verwerkt. Beheer, onderhoud, ontwerp en vermarkten wordt uitbesteed vanwege de vereiste specifieke kennis. De procesoperator (per 2024) moet nog in het Strategisch Personeelsplan en MJP worden geregeld en is nodig voor de optimale afstemming van diverse processen. Bij drie installaties is het zinvol om als HHNK zelf een dergelijke functionaris in dienst te nemen. Idem dito wat betreft de benodigde contractmanager. Biogas levert ook warmte/elektriciteit via een warmtekrachtkoppeling maar HHNK fakkelt veel af (verlies). En HHNK heeft regelmatig warmte over zodat er moet worden terug-gekoeld (minder rendabel dan groen gas). Maar het klopt: als er op zuiveringen geen elektriciteit is (er kunnen geen panelen worden aangelegd of het net heeft ontoereikende capaciteit) kan worden overwogen om de warmtekrachtkoppeling te handhaven en niet over te stappen op groen gas. Er staat één installatie in uitvoering en twee installaties in voorbereiding. Bij twee kleintjes wordt het biogas in de warmtekrachtkoppeling gestopt. Formaldehyde komt vrij in een verbrandingsmotor (in de warmtekrachtkoppeling). HHNK voldoet evenwel aan alle normen en het gaat om zeer lage concentraties. Bij groen gasinstallaties komt naar beste weten van de portefeuillehouder

Datum
02 november 2022, Gezamenlijke
Commissies BMW en W&W

geen formaldehyde vrij maar zij zegt toe dit uit te zoeken en op te nemen in het toegezegde memo. **Toezegging.** (100%) overlaten aan de markt: dit is uitgebreid in D&H besproken maar HHNK kan momenteel heel goedkoop geld lenen dus is zelf financieren momenteel voordeliger dan het overlaten aan de markt. HHNK heeft nu een leaseconstructie. Daarvoor zou nu circa 10% rente moeten worden betaald terwijl als HHNK nu zelf gaat financieren, daarvoor een omslagrente van circa 1,5% zal moeten worden betaald. Als het hele project aan de markt zou worden gelaten, zou daarmee een prachtig middel om doelstellingen te behalen en middelen te generen aan de markt worden overgelaten en het is op dit moment niet raadzaam om dergelijke langlopende contracten aan te gaan met de buitenwereld. Bij de biogasverbrander komt kortcyclisch CO₂ vrij, maar als CO₂ wordt afgevangen om te kunnen verkopen aan afnemers die dit CO₂ benutten in plaats van door fossiele brandstoffen geproduceerd CO₂, is dit winst omdat daarmee lang-cyclisch CO₂ kan worden vervangen. Voorbereiding voor de twee andere groengasinstallaties kost €500.000. De portefeuillehouder stelt voor om bij het uitvoeringskrediet een toelichting met onderbouwing van deze kosten te verstrekken. **Toezegging.** Alle opgevoerde kosten zijn ex. btw (betreft ondernemersactiviteiten) en daar is in het voorstel ook niet mee gerekend.

Tweede termijn

- De heer Van Schoorl (Natuurlijk BBW) dankt voor het verhelderende antwoord over de btw. Zijn vraag werd opgeroepen door de letterlijke tekst.

De voorzitter concludeert dat het stuk als hamerstuk zal worden geagendeerd voor het CHI maar dat de tabel Den Helder nog zal worden gecorrigeerd.

Controlerende rol

7. T2-2022 Concernrapportage (22.05404068)

- De heer Dickhoff (GW&L) signaleert een voordelig saldo van €1,6 miljoen, exclusief de voornemens van de minister voor een tegemoetkoming in de meerkosten voor de gemaakte energiekosten. De fractie is benieuwd naar het uiteindelijke bedrag. De krapte op de arbeidsmarkt doet zich overal gelden, zie ook publicaties van UWV en Randstad. Het is jammer dat hierdoor en door natuurwetgeving en leveringsproblemen het aantal rode smileys na T1 is gestegen van één naar zes. Het is positief dat de biodiversiteit in het gebied is gestegen.
De fractie vindt een aantal verklaringen bij het exploitatieresultaat zorgelijk. Bij zeven posten staat: 'niet bekend'. De fractie roept de organisatie op deze aanduiding in het vervolg te vervangen door 'incidenteel' of 'structureel'.
Pagina 23 van 63: het voorbereidingskrediet ontvlechting slibdrooginstallatie wordt met €670.000 overschreden. In maart 2020 werd een krediet beschikbaar gesteld van € 700.000 en in Q1 2022 wordt niets gemeld over een overschrijding. Waarom? Maar complimenten voor het leesbare stuk.
- De heer Vonk (AWP) verwijst naar de beantwoording van technische vraag 4 (afstemming programmadirectie HWBP subsidiabiliteit kosten): *'Het gelijk blijven van het risico betekent niet dat er geen voortgang is gemaakt in dit dossier. De voortgang op het moment van schrijven is echter niet dusdanig dat het risico neerwaarts is bijgesteld.'* Vraag: kan dit risico op 2 november 2022 wel neerwaarts worden bijgesteld en hoe kan het dat er steeds 'gedoe' ontstaat met de programmadirectie.
- De heer Mintjes (Bedrijven) dankt voor de heldere rapportage. Pagina 14/ energiekosten: de overstap per 1 oktober naar de nieuwe leverancier is mede oorzaak van de stijging met €12 miljoen. HHNK wil deze meerkosten terecht verhalen op het ministerie, dat is ook niet meer dan logisch en de portefeuillehouder heeft hierover ook een brief aan het ministerie gestuurd. Is de brief al beantwoord en zo neen, overweegt de portefeuillehouder andere maatregelen om het bedrag alsnog te verkrijgen?

Datum
02 november 2022, Gezamenlijke
Commissies BMW en W&W

Pagina 34: rode smileys regionale veenweidestrategie: dit jaar zal er geen notitie of besluit worden ingebracht in het CHI.

Dit bevreemdt de fractie Bedrijven: een jaar geleden heeft de portefeuillehouder één keer gesproken over het toe net gestarte project Laag-Holland en verwachtte hij in 2021 nadere notities en besluiten met betrekking tot de veenweidegebieden. Maar vanaf dat moment is er niets meer gemeld over dit project.

Maar op pagina 34 staat wél: '3. De definitieve versie van de Regionale Veenweidestrategie 1.0 staat in november op de agenda van de provinciale staten.' Vraag: wat is er met dit project Laag-Holland gebeurd? Waarom is het CHI nimmer geïnformeerd, is het vervangen door een ander project ('Regionale Veenweidestrategie') zoals nu geagendeerd voor provinciale staten (het was immers een samenwerkingsproject).

Grond en water zijn leidend geworden in de discussie over veenweiden: in hoeverre wordt dit ook nog steeds in dit thema gezien? Zijn er binnen zes maanden nadere mededelingen/discussie te verwachten in de commissie?

- Portefeuillehouder Borgers (WN) zegt in reactie op de vragen (zijn afwijkingen in begroting structureel/incidenteel) dat dit mede afhankelijk is van de zeer onzekere ontwikkelingen met betrekking tot de inflatie. Er is nog geen antwoord van minister Jetten ontvangen op de brief maar de portefeuillehouder verwacht dat binnenkort. Naar beste weten is aan nog geen enkele andere overheidsinstantie -die ook een dergelijke brief schreef- al een tegemoetkoming uitgekeerd.
- Portefeuillehouder Leijen (PvdA) vindt het terecht dat vragen zijn gesteld over de overschrijding van het voorbereidingskrediet slibdrooginstallatie. Er is, tot spijt van de portefeuillehouder niet -zoals te doen gebruikelijk- een aanvullend kredietvoorstel voorgelegd aan het CHI. Er zal hiervoor een begrotingswijziging aan het CHI worden voorgelegd.
- Portefeuillehouder Veenman (GW&L) reageert op vragen over de afstemming met de programmadirectie HWBP. Ook nu is het risico niet neerwaarts is bijgesteld en dat zal ook nog een tijdje zo blijven ondanks alle inzet van HHNK. De portefeuillehouder neemt afstand van de term 'gedoe': de Markermeerdijken en het HWBP zijn nog steeds een HWBP-2 project waarbij achteraf wordt afgerekend. Het gaat om forse bedragen en het is vanzelfsprekend dat het programmabureau- en directie zorgvuldig met dit belastinggeld zullen omgaan en HHNK probeert om de discussie hierover achteraf snel en goed te laten verlopen. Enige spanning valt niet uit te sluiten, dus het risico is nog even aan de orde.
- Portefeuillehouder Schenk (Ongebouwd) zegt in reactie op de vraag van de fractie Bedrijven dat in het CHI is gesproken over de eigen veenweidenotitie waarin de HHNK-rol in het proces te beschreven (kennisleverancier, samenwerkingspartner). Dat proces ging over in een discussie over de veenweidestrategie, een stuk van de provincie waarin PS vastgelegd wil hebben hoe het verder moet met het veenweidegebied. HHNK vindt dat de provincie de verantwoordelijkheid over ruimtelijke processen en de toekomst van het gebied onvoldoende oppakt. HHNK heeft aangegeven dat het waterschap met betrekking tot het eigen onderwerp aangehaakt te willen worden op deze discussie. Het vervolg wordt het PPLG. In Noord-Holland komen er waarschijnlijk vijf gebieden, waaronder het veenweidegebied, waar in het integrale uitvoeringsprogramma met betrekking tot een aantal onderwerpen plaats zal vinden. HHNK zal de met het CHI vastgestelde rol vervullen. Het CHI zal bij de nadere uitwerking van het PPLG worden betrokken worden bij onder andere de mogelijk bestuurlijke vragen. Maar de veenweidestrategie wordt niet door het waterschap vastgesteld.
- De heer Mintjes (Bedrijven) vraagt of dit betekent dat de projectgroep Laag-Holland dus is opgeheven?
- Portefeuillehouder Schenk (Ongebouwd) zegt dat deze nog wel bestaat. De gebiedscommissie bestaat uit zowel de overheden als de maatschappelijke groeperingen en heeft de status van een adviesgroep maar de besluitvorming ligt bij de provincie. Deze adviesgroep Laag-Holland komt een paar keer per jaar bij elkaar. De portefeuillehouder zal aspecten/besluitvorming over het watersysteem van HHNK in het CHI melden.

Datum
02 november 2022, Gezamenlijke
Commissies BMW en W&W

Tweede termijn

- De heer Dickhoff (GW&L) reageert op het antwoord van portefeuillehouder Leijen. In maart 2020 is door het algemeen bestuur een krediet beschikbaar gesteld en nu wordt 'out of the blue' na 2 ½ jaar een overschrijding van €670.00 gemeld zonder dat het CHI hierover ooit is geïnformeerd. GW&L vindt dit verbazingwekkend: waarom nu pas? Voorts leest hij de uitleg van portefeuillehouder Borgers over de inflatiecijfers niet terug in de stukken: er staat bij zeven posten slechts 'niet bekend'. Nergens staat dat dit veroorzaakt is door de inflatiecijfers.

De voorzitter wijst erop dat -in afwijking van het reglement- in tweede termijn onderwerpen aan de orde worden gesteld die al in de eerste termijn zijn behandeld. Maar hij biedt de commissieleden hiervoor wel de mogelijkheid.

- Portefeuillehouder Borgers (WN) verwijst de heer Dickhoff naar de tekst boven de tabel waarin de gevraagde uitleg staat.
- Portefeuillehouder Leijen (PvdA) heeft alle begrip voor de irritatie van de fractie GW&L. Zij gaat na hoe dit zo is gelopen. 'Het is niet goed gegaan en wij hopen het -met uw toestemming- te kunnen repareren en ik ga ervan uit dat er ook van geleerd wordt'. De portefeuillehouder beschouwt het als een incident.

De voorzitter sluit de behandeling van het stuk, dat alleen in de commissie wordt besproken, af.

8. T2-2022 HWBP (22.0755694)

- De heer Vonk (AWP) verwijst naar het citaat en vraagt wat de voordelen zijn van 'adaptief versterken'. Wat moet daaronder worden verstaan en hoe ziet een 'adaptief waterschap' eruit? En wat kan het waterschap nog meer doen? Water is een sturend principe, ook op dit vlak, maar: hoe sturen we dan? Volgt HHNK of vervult HHNK een voortrekkersrol?
- De heer Van Schoorl (Natuurlijk BBW) verwijst naar de Wieringermeerkring (over de subsidiabiliteit wordt in T3 informatie verstrekt) in de categorie zeekeringen zodat de veiligheid geborgd blijft. In de Wieringermeer ligt voorts de Westfrieschesluis die onderhoud vergt en ook de Slootbrug 'staat op instorten'. Natuurlijk BBW rekent op een helder antwoord in T3 want naar horen zeggen zou men de Haukessluis in Slootdorp willen verkleinen. Hetgeen volgens Natuurlijk BBW niet aan de orde kan zijn.
- De heer Zaal (WN) zegt dat het experiment met de proefvakken vergroening Uitdam mooie resultaten geeft. In mei is in Uitdam gesproken over het inrichtingsplan met betrekking tot de binnen- en buitendijkse trappen en steigers. Wat is de stand van zaken en wordt het onderwerp naar aanleiding van de informatiebijeenkomst teruggelegd bij de Uitdammers?
- Mevrouw Van Rooijen (GW&L) zegt dat vergroening van de dijk wordt beoogd maar is vergroening het enige criterium of wordt er ook gekeken naar diversiteit van flora, fauna en diersoorten? Steigers en trappen: HHNK is eigenaar in het geval deze worden verhuurd. Verhuurt HHNK meer steigers en trappen? Aan de noord- en zuidkant wil het dorp een hek op de dijk en na terugkeer van tuinstoelen en waslijnen wordt de indruk versterkt dat het gebied niet toegankelijk is voor wandelaars. Is het kenbaar dat deze dijk openbaar toegankelijk is?
Pilot distelbestrijding dijken: wat zijn de uitkomsten en wat waren de kosten?
- De heer Mintjes (Bedrijven) heeft een vraag over Durgerdam, pagina 8: 'Op 25 mei is het algemeen bestuur middels een memo in de commissie W&W geïnformeerd over de laatste ontwikkelingen, de beoogde koers en verwachtingen'. Klopt dit? Er was immers slechts één commissievergadering sinds mei, te weten op 7 september en toen was dit niet geagendeerd. Bij de wekelijkse post van 25 mei was wel een memo bijgevoegd maar deze is nimmer behandeld in commissie/CHI. Hierin wordt evenwel een duidelijke belangrijke beleidswijziging voorgesteld in afwijking van het oorspronkelijke plan Markermeerdijken

Datum
02 november 2022, Gezamenlijke
Commissies BMW en W&W

waarin er sprake was van tijdelijk uitstel om tot een nader plan te komen. Daar is niet gesproken over een uitstel/afstel van tien jaar. Vraag: wordt dit memo en de beleidswijziging nog formeel besproken in de commissie W&W en zo ja wanneer? En vergt dit uitstel met toen jaar ook niet een formeel besluit van het CHI? En verwacht portefeuillehouder Veenman een concreet plan te kunnen presenteren begin 2023 over dit besluit in het CHI met een nieuwe tijdlijn in het kader van HWBP? En wordt dat dan ook formeel vastgesteld in het CHI en ja het CHI dat voorstel goedkeuren dan wel afwijzen?

- Portefeuillehouder Veenman (GW&L) houdt een pleidooi voor adaptief versterken met alle voor- en nadelen waarbij de voordelen groter zijn verwijzend naar een aantal concrete situaties waarin steeds meer adaptief wordt versterkt. Het HWBP en de normering gaat uit van een versterking met een scope van 50 jaar voor de dijk en 100 jaar voor de kunstwerken. Maar gaandeweg kan blijken dat zaken wijzigen en het dus niet verstandig is om zoveel te investeren om voor 50 jaar te voldoen aan de normen. Voorbeeld: Durgerdam en Den Helder - Den Oever waar de waddenplaat Balgzand sneller stijgt dan de zeespiegelstijging. Ontwikkelingen Durgerdam worden in alle T-rapportages en separate memo's en de mondelinge behandeling in de commissie aangekaart. Hiervoor werd samen met de gemeente Amsterdam en de provincie een integraal ruimtelijk plan opgesteld. Er wordt nu een pauze ingelast vanwege een aantal problemen in Durgerdam (fundering woningen) en lijkt een gefaseerde aanpak verstandig, zoals besproken in het afstemmend overleg. De dijk is veilig bevonden voor tien jaar. Het ruimtelijke plan blijft overeind alleen wordt er een pas op de plaats ingelast voor het oplossen van de funderingsproblemen. Over deze bestuurlijke stap moet een besluit worden genomen (grotendeels bevoegdheid algemeen bestuur). Er zal in eerste instantie een voorkeursalternatief worden uitgewerkt en uiteindelijk zal het CHI het projectplan Waterwet voor Durgerdam moeten vaststellen. Wieringermeerkring (oude C-kring): de normering is gewijzigd. De hele discussie rondom de Wieringermeer inclusief de Haukesschutsluis is complex. Deze sluis wordt door HHNK beheerd voor de provincie vanwege de beroepsvaart. HHNK moet binnenkort besluiten hoe om te gaan met deze sluis, maar als vaarwegbeheerder zal de provincie een essentiële rol moeten gaan spelen, naast de gemeente. Uitdam: op dit moment is de omgevingsmanager in overleg met de bewoners over de steigers en trappen die worden aangelegd. De door HHNK verwijderde steigers worden door HHNK teruggeplaatst die vervolgens eigendom zijn van de eigenaren, al staan ze op grond van HHNK. Voor het gebruik van de HHNK-grond moeten de eigenaren huur betalen, afhankelijk van de grootte van de steigers, conform het grondbeleid van HHNK. Vergroening pilot: een groot deel van de Markermeerdijk wordt voorzien van Basalton met een toplaag van basaltsplinters ten behoeve van een groene begroeiing. Voor het waterschap is de waterveiligheid van de steenbekleding bepalend en ook biodiversiteit speelt een rol. In de pilot worden diverse methodes getest ook voor gebruik elders. Distels: de aanpassing in de pachtovereenkomsten zal worden geëvalueerd begin 2023 (onderdeel van grondbeleid). Durgerdam komt in 2023 als onderdeel van het projectplan Waterwet ter vaststelling in het CHI. Bewoners en HHNK zijn voorstander van plaatsing van hekken. Deze zijn niet bedoeld om wandelaars tegen te houden maar de opritten van de werkweg aan beide zijden van het dorp zullen worden afgeschermd

Tweede termijn

- De heer Mintjes (Bedrijven) is content met de informatie van de portefeuillehouder via de T-rapportages. Zekerheidshalve de vraag of het klopt dat het definitieve plan B-Durgerdam (uitbreiding Markermeerplan) dus in 2023 zal worden voorgelegd aan het CHI?
- Portefeuillehouder Veenman (GW&L) zegt dat dit altijd lastig is: er zijn immers al veel plannings opgesteld voor het complexe project Durgerdam. De eerste meest eenvoudige stap behelst de uitwerking van het voorkeursalternatief. Uiteindelijk zal het projectplan Waterwetten aan het CHI worden voorgelegd waarbij de portefeuillehouder zich niet vastlegt op 2023 maar aangeeft: 'Zo snel mogelijk.'

Datum
02 november 2022, Gezamenlijke
Commissies BMW en W&W

De voorzitter concludeert dat de portefeuillehouder hiervoor een 'adaptieve termijn' lijkt te hanteren.

9. T2-2022 Regieprogramma WO, VBK en KRW (22.0824387)

- De heer Lap (GW&L) zegt dat de droogte na de regenval in september voor de agrariërs is meegevallen: 'het was een goede periode, een goede herfst'. Terwijl wateroverlast altijd tegenvalt voor deze sector.
Bij de KRW zijn 41 waterlichamen ingesteld. Twee daarvan liggen volledig in Natura 2000-gebieden. Er is hierbij niet vermeld waar de bronstoffen van afkomstig zijn maar er is wel behoefte aan meer duidelijkheid in de KRW over de herkomst van de bronstoffen.
Landbouwportaal: er worden verzoeken ingediend voor coaching, betaald door de provincie en waarschijnlijk uitgevoerd door HHNK.
Er zijn 100 nieuwe aanmeldingen: is dat altijd inclusief een coach?
In de Noordkop is een Hollandse bloementuin aangelegd met helofytenfilters. GW&L heeft behoefte aan een update van het projectplan en de resultaten van plaatsing van deze vele filters in dit landbouwgebied.
- De heer Vonk (AWP), pagina 23: 'We zijn in dit licht van plan om een juridische quickscan ten aanzien van onze aanpak uit te laten voeren'. Wat is de betreffende onderzoeksvraag? Pagina 27: '*Een verkenning naar defosfateringstechnieken en -ervaringen onder diverse waterschappen heeft het gewenste inzicht opgeleverd om een gefundeerde keuze te kunnen maken in locaties, techniek en schaalgrootte van een pilot in twee prioritaire gebieden.*' Vraag: kan het verwijderde fosfaat nog op de een of andere manier worden benut en om welke twee prioritaire gebieden gaat het en wat was de afweging? Deze vragen mogen ook schriftelijk worden beantwoord.
Pagina 27: '*Het Landbouwportaal is in juni opengesteld en de prognose is gebaseerd op het huidige beeld van de aanmeldingen. Via het begrotingsproces worden de afgeraamde middelen ter hoogte van netto € 1,2 miljoen ter beschikking gesteld voor continuering van het Landbouwportaal in 2023.*' De heer Vonk vraagt wat wordt bedoeld met 'afgeraamde middelen' en of deze niet in de begroting thuishoren.
- De heer Van Schoorl (Natuurlijk BBW), pagina 16, oeverbescherming. Natuurlijk BBW vindt het positief dat er nu een vervolgonderzoek wordt gestart in het gebied rond de Purmer, dit met het oog op de stroomsnelheden in die wateren waarvoor Natuurlijk BBW al eerder aandacht vroeg. Ook vanwege de in de ringvaart van de Purmer aanwezige sluizen.
- Portefeuillehouder Schenk (Ongebouwd) zegt in reactie op de vraag van GW&L naar de herkomst van de nutriënten dat dit vooral speelt in de twee KRW-gebieden Zwanenwater en Texel. De waterkwaliteit is in het algemeen goed in de kuststrook en dat vervuiling veelal door vogels wordt veroorzaakt. De portefeuillehouder zegt een nadere uitleg toe.
Toezegging. Landbouwportaal: er is een provinciale regeling over bedrijfsbezoeken/coaches. Die worden daaruit ook betaald. Niet elke aanvraag vereist een coach. Er zijn ook kleine subsidiebedragen die worden uitgekeerd aan de aanvragers. In de nieuwe periode dient - vindt de portefeuillehouder - de continuïteit van het Landbouwportaal en de advisering en de invloed op de bedrijfsvoering een belangrijke rol moeten hebben. Eenmalige acties hebben immers weinig invloed. De vraag over de Hollandse bloementuin zal schriftelijk worden beantwoord. De vraag 'deed bij de portefeuillehouder overigens geen belletje afgaan'.
Toezegging. Juridische check: er wordt nadrukkelijk gekeken naar de risico's die het waterschap loopt als doelen niet worden gehaald. Hierover wordt met deskundigen overlegd. Nationale lidstaten kunnen worden aangesproken als doelen niet worden gehaald maar de portefeuillehouder acht dit geen risico voor het waterschap. Hij zal het CHI op de hoogte houden.
Defosfateringstechnieken: deze worden in twee gebieden toegepast. Maar wat er gebeurt met het fosfaat is hem niet bekend. Deze vragen worden schriftelijk beantwoord.
Toezegging. Overlopen van de middelen: naast de middelen die jaarlijks beschikbaar zijn voor het Landbouwportaal krijgt het Landbouwportaal een extra bedrag van €1 miljoen. Op voorwaarde dat hier POP-gelden tegenover staan. Na de zomer is het Landbouwportaal opengesteld met de middelen voor 2022 en 2023 plus deze €1 miljoen extra. Om het

Datum
02 november 2022, Gezamenlijke
Commissies BMW en W&W

bedrag voor 2022 plus die €1 miljoen in 2022 te besteden, moet snel worden gehandeld, vandaar deze in de begroting opgenomen overheveling (zie toelichting portefeuillehouder Borgers). Het bedrag zal niet worden overschreden maar kan dus worden benut tot eind 2023.

10. T2-2022 Uitvoeringsprogramma Baggeren (22.0687615)

- De heer Vonk (AWP) citeert pagina 4: *'Daarnaast worden er ingrepen in de waterbodem gedaan als maatregel vanuit de Kaderrichtlijn Water ter verbetering van de waterkwaliteit.'* Een alleszins begrijpelijke maatregel die ook in het verleden veelvuldig werd toegepast. In 2021 en 2022 waren de zomers warm met als gevolg ook warm water en effecten op de waterkwaliteit/biologie in het water en dus op de KRW. Het HHNK is behalve een veiligheidsorgaan ook een natuurbeschermingsorgaan, stelt de AWP. Immers: de KRW gaat over de ecologische toestand van het water. De diepte van het water zal effect hebben op de biologie, maar wat is daarvan al dan niet bekend bij HHNK? De heer Vonk vraagt zich bijvoorbeeld af of de stelling klopt: 'Hoe dieper hoe beter voor de waterkwaliteit?'. Als de portefeuillehouder hierover nog niet heeft nagedacht, dan wil de AWP hierover eens gezamenlijk bij stilstaan. Immers: warme zomers komen vaker voor en HHNK draagt verantwoordelijkheid voor de ecologie van het water.
- Mevrouw Brouwer (GW&L) wijst erop dat baggeren in stedelijk gebied aanzienlijk duurder is geworden terwijl die stijging in landelijk gebied beperkt bleef of kosten daalden. Wat is de verklaring? De volgende passage: *'Het stedelijk baggerwerk verschuift deels naar 2023 omdat het adviesbureau dat ons hierbij ondersteunt niet eerder kon leveren vanwege onvoldoende capaciteit'* bevestigt het vermoeden van GW&L ten aanzien van de invulling van vacatures in 2023. Voorts is de fractie onder de indruk van de zorgvuldige wijze waarop HHNK-medewerkers baggeren plannen en uitvoeren. De themabijeenkomst was uitermate leerzaam en daarop werden eigenlijk ook alle vanavond door de heer Vonk gestelde vragen, beantwoord.
- Portefeuillehouder Hartog (GW&L) zegt dat dieper baggeren niet per definitie positief uitpakt op de waterkwaliteit of de planten. Bij dieper baggeren krijgen planten op de bodem minder licht wat de groei kan belemmeren. Naar haar oordeel weet HHNK wat er op de bodem aan de hand is en wat het beste baggerbeleid is maar zij is van harte bereid om concretere vragen dan de algemeen gestelde vraag schriftelijk te beantwoorden. In de themasessie baggeren werd ook verteld dat dieper baggeren niet altijd positief uitpakt op de waterkwaliteit. Het is in ieder geval niet zo, dat als er dieper wordt gebaggerd de waterkwaliteit sowieso verbetert.
- De heer Breedijk (GW&L) interrumpeert. De portefeuillehouder heeft gelijk, maar er is nog een ander belangrijk aspect. Bij ondiepte praat je bijvoorbeeld over 60 cm water en 40 cm bagger. Als dat water moet worden onderhouden met maaiboten die gebruik maken van waterschroeven, wordt bagger intensief beroerd en wordt de ecologie grondig verstoord. Dus hoe dieper hoe minder kwetsbaar gaat wel degelijk op in het aangehaalde voorbeeld. Bij warme zomers en droogte zijn deze wateren zeer kwetsbaar voor onderhoud.
- Portefeuillehouder Hartog (GW&L) is het hiermee eens. Vandaar dat er in droge tijden bij te laag water, het peil eerst bewust wordt verhoogd alvorens er gestart wordt met baggeren. Dieper baggeren is ook niet altijd mogelijk met het oog op versnelde bodemdaling, lager grondpeil, huisverzakkingen, e.d. Met die factoren wordt altijd rekening gehouden. Verder wordt een deel van de werkzaamheden doorgeschoven maar blijft de afgesproken prijs staan. De aanneemsom in stedelijk gebied was hoger -zoals verwacht- doordat alle prijzen zijn gestegen.

Procedurele zaken

11. Vaststellen verslag en actielijst vergadering Commissie Bestuur, Middelen en Waterketen van 28 september 2022 (22.0890860)

De voorzitter constateert dat verslag en actielijst ongewijzigd zijn vastgesteld.

Datum
02 november 2022, Gezamenlijke
Commissies BMW en W&W

12. Vaststellen verslag en actielijst vergadering Commissie Water en Wegen van 7 september 2022 (22.0687182)

De voorzitter constateert dat verslag en actielijst ongewijzigd zijn vastgesteld.

13. Sluiting

De voorzitter zegt dat het verslag én de actielijst van deze gezamenlijke vergadering zullen worden vastgesteld tijdens het CHI van 14 december, die start om 18.00 uur. Hij dankt de leden voor hun inbreng en sluit daarop de vergadering.

(20.50 uur)

Actie	Door	Datum vergadering en agendapunt	Gereed
1. Er wordt een separaat voorstel aan het CHI voorgelegd over de invulling van right to challenge.	S.M.M. Borgers	30 maart 2022, punt 7	Openstaand, volgt in najaar 2022
2. Een concreet tijdspad bieden voor het opvolgen van de aanbevelingen uit de rekenkamercommissiebrief Meldingen.	S.M.M. Borgers	30 maart 2022, punt 10	Openstaand, na behandeling MJP 2023-2026
3. De evaluatie van het WIF begin 2023 bespreken in het CHI.	S.M.M. Borgers	2 november 2022, punt 5	Gereed, besluitvormingstraject wordt ingepland.
4. Een overzicht bieden van de functies die op dit moment worden bekleed door inhuurkrachten, maar ook zijn meegenomen in de 15.5 fte voor het SPP.	S.M.M. Borgers	2 november 2022, punt 5	Openstaand
5. De stukken uit de CWE van de Unie van Waterschappen over schaduwbeprijzing CO ₂ toesturen aan het CHI.	M. Leijen	2 november 2022, punt 5	Openstaand
6. Bij het uitvoeringskrediet voor groen gas een onderbouwing geven van de kosten voor de voorbereiding.	M. Leijen	2 november 2022, punt 6	Openstaand
7. Nadere uitleg over herkomst nutriënten KRW-gebieden Zwanewater en Texel aan CHI zenden.	S.J. Schenk	2 november 2022, punt 9	Openstaand

Datum
02 november 2022, Gezamenlijke
Commissies BMW en W&W

8. Schriftelijk een antwoord geven over de toepassing en werking van defosfateringstechnieken in het beheergebied.	S.J. Schenk	2 november 2022, punt 9	Openstaand
8. Schriftelijk een update geven over de plaatsing en resultaten van helofytenfilters in de Hollandse bloementuin in de Noordkop.	S.J. Schenk	2 november 2022, punt 9	Openstaand